

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

V. An Proprium dimanare debeat ab essentia, & separari possit à Subiecto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

DVBIVM V.

An Proprium dimanare debeat ab essentia, & separari possit à Subjecto.

ANtè Resolutionem
DCCXLVIII. Suppono Proprium esse duplex, Physicum unum, aliud Metaphysicum: Physicum est, quod sequitur essentiam Physicam sive connexionem materiæ & formæ, ut calor respectu ignis, frigus respectu aquæ: Metaphysicum est, quod consequitur essentiam Metaphysicam, sive connexionem Generis & Differentiæ, ut risibilitas respectu hominis, hinnibilitas respectu equi; hinc non male Proprium Physicum diceretur foetus conjugii inter materiam & formam; Metaphysicum inter Genus & Differentiam. Hoc supposito, fit

RESOLUTIO I.

DCCXLIX. **D**Ico 1° omne Proprium debet dimanare ab essentia.

DCCL. Probatur, quia dimanare ab essentia est produci ab essentia, & necessario essentia connecit: sed hoc est omni Proprio proprium, ergo, &c. Quod, ut facilius intelligas,

DCCLI. Adverte emanationem unam esse realem, & est Proprii Physici; alteram rationis tantum, & est Proprii Metaphysici: emanatio autem realis, est realis productio, & connexio necessaria Accidentis cum essentia, ut v. g. caloris cum igne: emanatio rationis, est per rationem productio, & connexio necessaria Accidentis cum essentia; per hoc v. g. dicitur Proprium Metaphysicum ab essentia ratione vel conceptu emanare, quod ex conceptu essentia Metaphysica natus sit resultare conceptus alicujus Accidentis; sic, qui concipit rationalitatem, necessario consecutivè concipit admirativitatem, & risibilitatem, quæ sese respiciunt instar causæ & effectus Metaphysici; nam sicut prius est ratiocinari & intelligere, quàm admirari & ridere, ita prius est rationalitatem esse, quàm admirativitatem & risibilitatem.

RESOLUTIO II.

DCCLII. **D**Ico 2° Proprium Physicum potest per Divinam potentiam separari realiter à suo subjecto.

DCCLIII. Probatur, quia ab eo realiter emanat, & realiter distinguitur ab illo, ergo, &c.

RESOLUTIO III.

DCCLIV. **D**Ico 3° Proprium Metaphysicum non potest ullo modo separari realiter à suo subjecto.

DCCLV. Probatur, quia ab eo, nec realiter emanat, nec realiter distinguitur; sed est ipsamet rei entitas concepta in ordine ad operationem post-essentialem & secundariam: idem verò nequit à seipso realiter separari, ergo, &c.

DCCLVI. Dixi, concepta in ordine ad operationem post-essentialem & secundariam; quia sicut Proprium Physicum præsupponit Differentiam specificam & essentialem; ita præsupponit operatio-

nem essentialem & primariam, quæ à Differentia specifica emanat, & est illa, quæ quoad nos compositum ab aliis distinguit, & quæ nobilissimè, quàm potest, operatur, ut ratiocinatio respectu hominis: porro nobilitas actionis ex eo sumitur, 1°, quod aliæ ab ipsa dependant, sic risus à ratione pendet, estque ideo illa ignobilior. 2° ex eo, quod sit altioris Ordinis: sic intellectio est nobilior visione, quia hæc est Ordinis entis materialis, ista Ordinis entis immaterialis.

RESOLUTIO IV.

DCCLVII. **D**Ico 4° Proprium Metaphysicum non potest, etiam per negationem, ratione separari à subjecto, sive essentia.

DCCLVIII. Probatur, quia, ut patebit ex dictis, alioqui esset Accidentis si prædicabilis; quia illud, si identificetur subjecto, ut v. g. esse relativum, potest tantum separari, sive adesse & abesse, à subjecto, salva subjecti essentia, per negationem de subjecto salva subjecti essentia: sed debet esse distinctio inter Accidentis quinti, & quarti prædicabilis, ergo, &c.

DCCLIX. Confirmatur, ideo prædicationes si prædicabilis sunt contingentes, quia, saltem per negationem, prædicatum earum Accidentale potest ratione à subjecto separari; ergo 4ⁱ prædicabilis erunt necessaria, quia, saltem per negationem prædicatum earum Accidentale non poterit ratione à subjecto separari.

DCCLX. Obijcies tamen, est de ratione Accidentis & omnis prædicati Accidentalis, posse negari de subjecto; sed Proprium Metaphysicum est tale, ergo, &c.

DCCLXI. Respond. distinguendo majorem: est de ratione Accidentis & omnis prædicati Accidentalis strictè sumpti & prædicabilis 5ⁱ, concedo majorem. Et ratio sumitur ex definitione Porphyrii, quæ illud definit, quod *adesse & abesse sine subjecti corruptione*: Latissimè sumpti, & ut 4ⁱ prædicabilis, nego majorem: ita enim sumptum idem est quod non essentiale, commune ad post-essentiale sive essentiale secundariò & Accidentis strictè, unde *in quale* sive accidentaliter in definitione Proprii 4ⁱ prædicabilis positum, idem est quod non essentialiter.

DVBIVM VI.

An Proprium Physicum, calor, frigus, &c. pertineat ad hoc prædicabile.

RESOLUTIO.

DCCLXII. **D**Ico Proprium Physicum non pertinet ad hoc prædicabile formaliter, sed terminativè tantum.

DCCLXIII. Probatur 1^a pars, quia formaliter & secundum se, potest à subjecto realiter separari, & per mentem negari salva illius essentia, quod est Proprium Accidentis si prædicabilis, ergo, &c. Consequentia patet, quia ex dictis Dub. 4ⁱ Resol. 4^a ad hoc prædicabile tantum pertinet, quæ ne vel per negationem possunt à subjecto, salva illius essentia, ratione separari, ergo, &c.

DCCLXIV. Probatur 2^a pars, quia calor est terminus aptitudinis ignis ad habendum calorem; frigus terminus aptitudinis aquæ ad habendum frigus, & sic de aliis: sed illæ aptitudines sunt Propria Metaphysica, quæ ad hoc prædicabile